

ver vedtaget, fraraade at stemme imod Nr. 28, men jeg anbefaler først og fremmest, at der stemmes imod Hovedændringsforslagene; saa antager jeg, Ændringsforslag Nr. 28 falder bort af sig selv.

H. P. Hansen (Sorø Amt 3die Valgkreds): Den Indstilling, der foreligger fra Udvalget, vil ikke forandre Lærernes Lønninger overordentlig meget. Derimod forandrer den i meget høj Grad Grundlaget for den Fordeling, der finder Sted med Hensyn til Lærerudgifter mellem Staten og Kommunerne. Allerede som Lovforslaget var fremsat, betød det en overordentlig stor Forøgelse af Kommunernes Udgifter til Lærerlønningerne, for en Læreres Vedkommende 782 Kr. og for en Lærerinde Vedkommende 882 Kr., regnet med Lærere og Lærerinder i yngste Lønningsklasse. Men efter det Forslag, der nu er indstillet af Udvalget, vil Merudgiften for Kommunerne blive 1 176 Kr. for en Lærer og 1 276 for en Lærerinde. Det er en saa overordentlig stor Forøgelse af Udgifterne, at jeg frygter for, at det i meget høj Grad vil komme til at indvirke paa hele vort Skolevæsen.

Jeg vil gerne anerkende Udvalgets Arbejde paa at forhindre en saa stærk Stigning, som der lød Rygter om ved anden Behandling af Tjenestemandsløvsforslaget. Dengang udtalte saa vel den højtærede Finansminister som den højtærede Undervisningsminister, at man skulde lægge endnu større Byrder over paa Kommunerne. Derfor er jeg glad for, at det dog er lykkedes Udvalget at hindre Gennemførelsen af de Tanker, som blev fremsat, hvorefter Kommunerne skulde bære hele Grundlønnen og den samme Andel af Konjunkturtillæget, som var foreslaaet; thi hvis det var blevet Tilfældet, vilde Kommunernes Udgifter til Lærerlønninger være blevet mere end fordoblet.

Udvalget har altsaa dog gjort noget for at hindre denne yderligere Stigning, og derfor siger jeg Udvalget Tak; men jeg beklager, at det ikke har været Udvalget muligt at bringe disse Merudgifter for Kommunerne længere ned, thi som baade det ærede Medlem fra Ruds-Vedby (Søren Svendsen) og den ærede Ordfører (Koføed) udtalte, har der indenfor Udvalget været et stærkt Ønske om at formindske Kommunernes Udgifter udover det, der er foreslaaet. Naar det ikke er lykkedes, saa maa det være Ministeriet, der i Henhold til den højtærede Finansministers Udtalelse

ved det nævnte Møde har ønsket, at Kommunerne skulde bære en endnu større Del af Udgifterne. Jeg er klar over, at saaledes som Indstillingen foreligger, vil den blive vedtaget, og jeg nærer intet Haab om at faa den forandret, men jeg vil dog gerne sige, at den Betænkelighed, som er kommet til Orde fra ærede Taleres Side, nærer jeg i meget høj Grad. Jeg frygter for, at den stærke Udvikling af vort Skolevæsen, som er foregaaet i de senere Aar, ikke mindst i Købstæderne, nu vil blive hemmet. Udgifterne til vort Skolevæsen vil for Købstædernes Vedkommende blive saa store, at man sikkert adskillige Steder vil blive nødt til at standse denne Udvikling og andre Steder maaske endogsaa at indskrænke vort Skolevæsen. Hvis det bliver Tilfældet, kan jeg ikke undlade at lægge en Del af Ansvaret over paa den højtærede Undervisningsminister. Det forekommer mig, at det dog ikke var den højtærede Ministers Opgave at hemme Udviklingen af vort Skolevæsen, men tværtimod fremme den, og jeg beklager derfor, at dette Forslag medfører de store Udgifter, som meget let for Kommunerne kan faa saadanne Følger som dem, jeg her har nævnt.

Undervisningsministeren (Keiser-Nielsen): Hvad angaar det Ansvar, som den sidste ærede Taler (H. P. Hansen) vil lægge paa mig, tror jeg let, jeg kan bære det. Jeg tror ikke, at vore Kommuner er af den Art, at de paa Grund af disse Udgifter skulde indskrænke Udviklingen af vort Skolevæsen. Jeg har en bedre Tro til Kommunerne end det ærede Medlem (H. P. Hansen: Jeg kender dem bedre). Ja, jeg har ogsaa været Kommuneforstander, saa jeg kender dem ogsaa.

Jeg har for øvrigt ikke meget at sige, idet jeg i det store og hele med Hensyn til de faldne Udtalelser kan henholde mig til, hvad mit Partis Ordfører — tillige Udvalgets Ordfører — har udtalt ganske særlig i den sidste Tale, hvor han var inde paa de forskellige Invendinger, der var gjorte imod Lovforslaget.

Naar det saa stærkt er blevet hævdet fra forskellige Talere indenfor de to Partier, der tænker paa at faa Tilskudsbetingelserne for de frie Skoler ført ind paa dette Lovforslag, at man derved egentlig bliver staaende paa det tidligere Grundlag, idet man i tidligere Lærerlønningslove ogsaa har haft en saadan Bestemmelse om Tilskud til private Skoler, saa maa jeg gøre opmærksom, at der ud over,